

Spis treści

Tom 1

Wstęp od redaktora wydania polskiego	15
Przedmowa	21
Podziękowania	25
Część I	
Teoretyczne podstawy działań interpersonalnych	27
Rozdział I	
Działania interpersonalne w pracy socjalnej: istota i zakres	29
Definicje pracy socjalnej	30
Oddziaływanie interpersonalne	32
Zastosowanie koncepcji ekologicznych	33
Dylematy współczesnej praktyki	34
Zakres zastosowań	36
Dziedziny zastosowań	36
Orientacja na problemy	40
Priorytety	42
Instytucjonalny kontekst działań	43
Oddziaływania placówek na praktykę	44
Funkcje placówki	46
Podstawy działań interpersonalnych	49
Wiedza o pracy socjalnej	49
Teorie zachowań jednostkowych	53
Teorie małych grup	55

Teorie zachowań w organizacji i społeczności lokalnej	56
Wartości w pracy socjalnej	57
Rozpoznawanie wartości	59
Rozwiązywanie konfliktów wartości	60
Kwestie wartości	61
Etyka pracy socjalnej	62
Repertuar działań w pracy socjalnej	63
Podsumowanie	67
Przypisy	67
 Rozdział II	
Podstawowe pojęcia i założenia	71
Uzasadnienie	71
Założenia podstawowe	73
Metafory	77
Metafora moralna	77
Metafora choroby	79
Metafora natury	81
„System” i zmiana	85
Definicja i właściwości „systemów”	86
Podstawowe pojęcia: pracownik socjalny, klient, cel i działanie jako systemy	93
System kliencki	93
System pracowniczy	94
System celu	96
System działania	98
Zmiana	100
Wpływ społeczny	101
Zwiększanie napięcia	102
Redukowanie napięcia	103
Informowanie	104
Ćwiczenie	105
Podsumowanie	106
Przypisy	107
 Rozdział III	
Porozumiewanie się	115
Podstawowe założenia	116
Zasadnicze dla życia	116
Wyuczone i wrodzone	116
Porozumiewanie się jako proces werbalny i niewerbalny	117
Znaczenie kontekstu	119
Wymiana transakcyjna	119
Podejście funkcjonalne	120
Informowanie	120
Wprowadzanie w błąd	121

Wywieranie wpływu	124
Wyrażanie uczuć	125
Podejście transakcyjne	129
Problemy kodowania	130
Problemy transmisji	132
Problemy odbioru	134
Problemy dekodowania	136
Problemy informacji zwrotnej	138
Problemy kontekstu	142
Podsumowanie	146
Przypisy	147
 Część II	
Ustalanie warunków do przeprowadzenia zmiany	151
 Rozdział IV	
Stawanie się klientem	153
Definicja terminu „klient”	153
Drogi stawania się klientem	155
Klienci z własnego wyboru	155
Klienci nakłanianii	156
Klienci z przymusu	156
Proces przyjmowania klienta	157
Co czuje klient?	157
Postrzeganie placówki	158
Dlaczego zostaje się klientem?	159
Zadania pracowników w pracy z kandydatami na klientów	163
Zadania wobec osób związanych z klientem	168
„Znaczący inni” w życiu klienta	168
Inni jako systemy celów	170
Klient w wieloosobowym systemie klienckim	171
Warunki placówki a pojmowanie terminu „klient”	172
Podsumowanie	174
Przypisy	175
 Rozdział V	
Rozpoczynanie interwencji	177
Kontynuacja i zaniechanie	178
Wprowadzenie w rolę klienta	183
Procedury objaśniania roli	183
Uczenie roli	187
Zainicjowanie rozwiązywania problemów	188
Uszczegółowienie problemu	188
Priorytety klienta	191
Uszczegółowienie problemów w systemach rodzinnych i grupowych	191

Kategoryzacja problemów	192
Zainicjowanie interakcji	195
Dokładne komunikowanie	195
Pełna komunikacja	198
Uczucia troski	201
Role komplementarne	203
Zaufanie	204
Interakcje w sytuacjach grupowych	205
Interakcje w rodzinie	207
Bariery w rozpoczynaniu interwencji	209
Kontrakt wstępny	211
Podsumowanie	212
Przypisy	213
Rozdział VI	
Diagnozowanie osób indywidualnych	215
Cele diagnozy	215
Diagnoza jako „etykieta”	216
Diagnoza jako proces	217
Zbieranie danych	218
Metody	218
Źródła	219
Kwestie wykorzystywania źródeł informacji	221
Ramy diagnozy indywidualnej	225
Perspektywa rozwojowa	225
Perspektywa ekologiczna	231
Podsumowanie	238
Przypisy	239
Rozdział VII	
Diagnozowanie grup, rodzin i organizacji	241
Wprowadzenie	241
Zmienne systemowe	243
Rodzaje zmiennych	243
Pomiar zmiennych systemowych	246
Diagnozowanie rodziny	247
Cele rodziny	247
Kultura rodziny	248
Struktura rodziny	249
Rozwój rodziny	252
Zasoby rodziny	252
Interakcje z innymi systemami	253
Granice rodziny	256
Klimat rodzinny	257
Inne warunki rodzinne	257
Diagnozowanie grupy	259

Cele grupy	259
Kultura grupy	260
Struktura grupy	261
Procesy grupowe	265
Rozwój grupy	266
Zasoby grupy	268
Zewnętrzne kontakty grupy	268
Granice grupy	269
Klimat grupowy	269
Diagnozowanie organizacji	270
Cele i zadania organizacji	271
Kultura organizacji	271
Struktura organizacji	272
Procesy zachodzące w organizacji	273
Rozwój organizacji	274
Zasoby organizacji	276
Interakcje międzyorganizacyjne	276
Granice organizacji	277
Klimat organizacji	278
Podsumowanie	279
Przypisy	280
 Rozdział VIII	
Zawieranie kontraktów	283
Pochodzenie koncepcji	284
Komponenty kontraktu w pracy socjalnej	284
Charakterystyka kontraktu w pracy socjalnej	291
Wartość podejścia kontraktowego	297
Ograniczenia w stosowaniu kontraktów	298
Zawieranie kontraktów z rodziną i grupą	303
Podsumowanie	307
Przypisy	308
 Rozdział IX	
Planowanie i prace przygotowawcze	313
Cele i zadania	314
Formułowanie zadań znaczących	315
Wybór zadania	316
Identyfikacja systemów celu	320
Potencjalne systemy celu	320
Wybór systemu celu	320
Powszechne rodzaje oporu w systemach celu	322
Opracowywanie systemu działania	326
Wiedza o systemach zasobów	327
Tworzenie i podtrzymywanie systemów działania	331
Procedury monitorowania	341

Podsumowanie	343
Przypisy	344
Rozdział X	
Monitorowanie i ocenianie zmiany	347
Cele monitorowania i oceny	348
Odniesienia do modelu praktyki	349
Monitorowanie	350
Rejestracja procesu	350
Rejestracja elektroniczna	351
Rejestrowanie incydentów krytycznych	351
Formularze zapisu kodowanego	352
Inne techniki monitorowania	353
Ocena	355
Projektowanie oceny	355
Pomiar zmiany	360
Skutki uboczne	366
Podsumowanie	371
Przypisy	372

Tom 2

Część III

Wprowadzanie zmiany	13
----------------------------------	-----------

Rozdział XI

Proces zmiany. Zastosowania w pracy z osobami indywidualnymi	15
Tło	16
Modele praktyki	18
Procedury	25
Procedury pracy z indywidualnym klientem jako systemem działania	26
Procedury ukierunkowane na poznanie	26
Procedury nastawione na zachowania klienta	35
Procedury nastawione na emocje klienta	40
Procedury pracy z rodziną lub grupą jako systemem działania	45
Procedury modyfikujące sferę poznawczą	45
Procedury modyfikowania uczuć klienta	47
Procedury modyfikowania zachowań klienta	48
Procedury pracy ze środowiskowymi systemami działania	49
Organizator sieci więzi społecznych	50
Konsultant	51
Facylitator przemieszczeń klientów	52
Podsumowanie	53
Przypisy	54

Rozdział XII

Proces zmiany. Zastosowania w pracy z grupami i rodzinami	57
Wprowadzenie	58
Terapia rodziny w pracy socjalnej	58
Praca socjalna z grupami	59
Grupa i rodzina jako systemy celu	62
Powody interwencji rodzinnych i grupowych	62
Podejścia do zmiany sytuacji w grupie i rodzinie	64
Punkt wyjścia	64
Modele praktyki interpersonalnej w pracy z grupą i rodziną	64
Szkoła psychoanalityczna	67
Szkoła międzypokoleniowa	67
Teoria systemów	67
Szkoła behawioralna	68
Procedury zmieniania sytuacji grupy i rodziny	68
Zmienianie sytuacji rodziny i grupy przez pracę z osobami indywidualnymi	69
Zmienianie sytuacji rodziny i grupy przez pracę z podgrupami	71
Zmienianie sytuacji rodziny i grupy przez pracę z całym systemem	73
Aspekty poznawcze	74
Wzorce działania	76
Działania	79
Normy	82
Stany emocjonalne systemu	86
Zmiana sytuacji grupy za pomocą systemów zewnętrznych	87
Podsumowanie	90
Przypisy	91

Rozdział XIII

Zmiany organizacyjne i środowiskowe	95
Cele zmiany	96
Włączanie klientów	100
Strategie zmiany	102
Pracownicy w działaniach na rzecz klienta	102
Klienci w działaniach dla własnego dobra	105
Klienci działający indywidualnie i w grupie	107
Klienci działający w grupach	110
Organizacje zewnętrzne	110
Wybór strategii	111
Podsumowanie	112
Przypisy	113

Rozdział XIV

Zakończenie interwencji	115
Zadania fazy końcowej	118
Ocena	118

Radzenie sobie z emocjami	120
Podtrzymywanie zmiany	124
Wykorzystywanie zmian w różnych okolicznościach	128
Włączanie w inną usługę	130
Problemy fazy końcowej w pracy z grupą	130
Problemy fazy końcowej w pracy z rodziną	132
Zakończenie interwencji przez pracownika socjalnego	133
Problematiczne zakończenia	135
Podsumowanie	136
Przypisy	137

Część IV

Różnicowanie podejść do zmiany	139
---	------------

Rozdział XV

Wpływy układów społecznych i kultur	141
Warunki etniczne	142
Porozumiewanie się	144
Habitat	146
Struktura społeczna	148
Socjalizacja	149
Warunki ekonomiczne	151
Przekonania	153
Analiza etniczna a interwencja	155
Płeć	157
Wiek	161
Niemowlęstwo	162
Wczesniejsze dzieciństwo	163
Późniejsze dzieciństwo	164
Okres dojrzewania	165
Młodzieńcza dorosłość	167
Wiek dorosły	168
Starość	168
Cele placówki pracy socjalnej	170
Ogólne perspektywy	171
Wstępna diagnoza	171
Kontekst interwencji	172
Kompozycja systemu działania	173
Inicjowanie systemu działania	174
Cele interwencji	174
Strategie interwencji	174
Techniki interwencji	175
Zakończenie	176
Podsumowanie	176
Przypisy	177
Bibliografia.....	180

